

JustitiedepartementetPolismyndigheten
Åklagarmyndigheten
Kriminalvården
Socialstyrelsen

Uppdrag att stärka samverkan för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive där barn är involverade

Regeringens beslut

Regeringen ger Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården och Socialstyrelsen i uppdrag att stärka samverkan för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive ärenden där barn är involverade.

Uppdraget syftar till att stärka operativ samverkan mellan polis, åklagare, kriminalvård, socialtjänst och hälso- och sjukvård. Myndigheterna ska utifrån sina respektive verksamhetsområden:

- Implementera och vid behov utveckla metoder i syfte att mer effektivt upptäcka, förebygga och förhindra mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Särskilt fokus ska ligga på våldsutövarna och i synnerhet högriskaktörer och återfallsförbrytare.
- Implementera och vid behov utveckla metoder i syfte att insatser från olika myndigheter och samhällsaktörer som kommer i kontakt med våldsutövare och/eller våldsutsatta ska vara synkroniserade och effektiva när våldsbrott har begåtts eller riskerar att begås.
- Identifiera eventuella hinder för en effektiv samverkan mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, socialtjänst och hälso- och sjukvård och föreslå lösningar för hur dessa hinder kan överbryggas.

I uppdraget ingår även att Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården ska redovisa vilka insatser som har genomförts inom respektive myndighet för att stärka kompetensen hos berörda personalkategorier om hur våldsbrotten i fråga kan förebyggas och, i förekommande fall, även utredas och lagföras.

Metoderna ska implementeras på ett sätt som möjliggör utvärdering. I genomförandet av uppdraget ska myndigheterna beakta resultaten av Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall samt kunskaper och erfarenheter från tidigare och pågående samverkans- och utvecklingsarbete, såsom Socialstyrelsens uppdrag om återfallsförebyggande insatser till våldsutövare och åtgärder för att våldutsatta ska få samordnat stöd vid myndighetskontakter (S2024/00720). Ett jämställdhetsperspektiv ska genomgående iaktas, liksom perspektiv som beaktar personer och grupper som befinner sig i en särskilt sårbar situation för att utsättas för våld, såsom barn och personer med funktionshinder.

I genomförandet av uppdraget ska erfarenheter och eventuella synpunkter inhämtas från Brottsförebyggande rådet, Jämställdhetsmyndigheten, Linköpings universitet, (Barnafriid – Nationellt centrum för våld mot barn), länsstyrelserna, Statens skolverk, Sveriges Kommuner och Regioner samt andra relevanta aktörer. Erfarenheter och eventuella synpunkter ska inhämtas från Länsstyrelsen i Östergötlands län utifrån deras uppgift rörande hedersrelaterat våld och förtryck.

Polismyndigheten ska lämna en samlad redovisning av hur metoder för samverkan har implementerats och utvecklats samt vilka åtgärder som vidtagits till följd av uppdraget till Regeringskansliet (Justitiedepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet och Socialdepartementet) senast den 15 oktober 2026. Uppdraget ska samordnas av Polismyndigheten.

För uppdraget får Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården för 2024 använda 800 000 kronor vardera som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2024 uppförda anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder – anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet. Rekvisition ska lämnas senast 1 december 2024. En ekonomisk redovisning ska lämnas till Kammarkollegiet

senast 31 mars 2025. Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till diarienumret för detta beslut. Socialstyrelsen får för 2024 använda 800 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2024 uppförda anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 8 – del till Socialstyrelsen.

Skälen för regeringens beslut

Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt och utbrett samhällsproblem. Våldet kan ske på såväl fysiska som digitala arenor. Tusentals kvinnor och barn utsätts årligen för våld och samhället behöver kraftsamla för att bekämpa dessa brott.

Polismyndigheten har initierat flera insatser i syfte att stärka både uppkläringen av brott och det förebyggande arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Under 2023 påbörjades till exempel en nationell polisoperation (Beta) för att stärka polisens förmåga att reducera mäns dödliga våld mot kvinnor. Operationen fokuserar på att kartlägga högriskaktörer för att kunna vidta våldsreducerande insatser i ett tidigt skede. Enligt Polismyndigheten så är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet att fokusera på våldsutövarna och ett område där det behövs bättre samverkan mellan polis, åklagare, kriminalvård, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.

Åklagarmyndigheten har ett särskilt fokus på att bekämpa brott mot särskilt utsatta brottsoffer, vilket inkluderar mäns våld mot kvinnor. Myndigheten använder sig särskilt av den metod som de skapat för särskilt utsatta brottsoffer: SUB-metoden. Inom alla åklagarområden finns åklagare med särskild utbildning och erfarenhet inom området. Myndigheten har även prioriterat arbetet mot bland annat mäns våld mot kvinnor i myndighetens verksamhetsplan. En utvecklad och fördjupad samverkan mellan Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten, vilket är ett syfte med uppdraget, är en åtgärd som av Åklagarmyndigheten anses ha stor betydelse för det fortsatta arbetet.

Kriminalvården har under flera år utvecklat myndighetens arbete med återfallsförebyggande insatser för dömda för relationsrelaterad brottslighet. Inom ramen för detta utvecklingsarbete tog myndigheten bland annat fram behandlingsprogrammet Predov (Preventing Domestic Violence) som utvecklats i linje med den senaste forskningen om effektiva

behandlingsmetoder mot partnervåld. Programmet prövas också i kommunal verksamhet och dess behandlingseffekter ska utvärderas. För att Kriminalvårdens återfallsförebyggande insatser ska vara meningsfulla över tid är myndigheten beroende av samverkan med andra myndigheter.

Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck har utvecklats under lång tid. Sedan 2021 finns ett uttalat krav på socialtjänsten att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Samtidigt infördes en sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att under vissa förutsättningar lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förebygga att det begås allvarligare vålds-, frids- eller sexualbrott mot närstående. Socialstyrelsen har flera uppdrag att stödja socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser på området.

Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall visar bland annat att både våldsbrottsutsatta och våldsutövare ofta har omfattande kontakter med olika samhällsaktörer före det att brottet som gav upphov till utredningen begicks. Många gånger är det hälso- och sjukvården, inte minst psykiatri eller socialtjänsten som har haft den första kontakten, särskilt i fall som rör dödligt våld av en vårdnadshavare mot ett barn. Flera av våldsverkarna är återfallsförbrytare som varit kända av flera aktörer. Information om risken för våld finns således ofta hos en eller flera aktörer, men den delas inte alltid mellan aktörerna. Endast 26 procent av kommunerna uppgav 2023 att de inom socialtjänstens verksamhet mot våld i nära relationer har en aktuell överenskommelse om samverkan med Polismyndigheten. Motsvarande uppgift avseende vuxenpsykiatri är 16 procent. I redovisningen av ett särskilt tillsynsuppdrag 2021–2024 konstaterar Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) att samverkan inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården och mellan olika huvudmän brister. Mot denna bakgrund efterlyser Socialstyrelsen ett mer aktivt, skyndsamt och samordnat agerande mot våldet från berörda samhällsaktörer såsom polis, åklagare, socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Regeringen beslutade i juni 2024 om ett nytt åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel

2024–2026. Detta uppdrag är en av de åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Karolina Kral

Kopia till

Brottsförebyggande rådet

Jämställdhetsmyndigheten

Linköpings universitet (Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum om våld mot barn)

Länsstyrelserna

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, Länsstyrelsen i

Östergötlands län

Skolverket

Sveriges Kommuner och Regioner